

Suvestinė redakcija nuo 2006-07-01 iki 2006-10-06

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2005, Nr. [45-1474](#), i. k. 1052080ISAK00IV-116

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

DĖL KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2005 m. balandžio 1 d. Nr. IV-116

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei atsižvelgdamas į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.43 straipsnio 1 dalimi apie pavadinimo pakeitimą viešai vieną kartą buvo pranešta („Lietuvos aidas“, 2005 m. kovo 30 d., Nr. 72):

1. T v i r t i n u Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nuostatus (pridedama).

2. P a v e d u Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktorei D. Varnaitei teisės aktų nustatyta tvarka pateikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui duomenis dėl šio įsakymo 1 punktu patvirtintų Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nuostatų.

3. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

3.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2003 m. spalio 24 d. įsakymą Nr. IV-381 „Dėl Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [109-4895](#));

3.2. Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2004 m. birželio 16 d. įsakymą Nr. IV-149 „Dėl kultūros ministro 2003 m. spalio 24 d. įsakymo Nr. IV-381 „Dėl Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [98-3665](#)).

4. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2005 m. balandžio 20 dienos.

KULTŪROS MINISTRAS

VLADIMIRAS PRUDNIKOVAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2005 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. ĮV-116
(Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2006 m. kovo 28 d. įsakymo Nr. ĮV-127
redakcija)

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
NUOSTATAI****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau vadinama – Departamentas) yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga, atskaitinga Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai (toliau vadinama – Kultūros ministerija).

Departamentas pagal savo kompetenciją atlieka įstatymų ir kitų teisės aktų jam pavestas nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos funkcijas, atsako už jų vykdymą, taip pat prisideda prie nacionalinės politikos formavimo ir įgyvendinimo šioje srityje.

2. Departamentas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko potvarkiais, kultūros ministro įsakymais, kitais teisės aktais, taip pat šiais nuostatais.

3. Departamentas yra viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke ir antspaudą su Lietuvos valstybės herbu bei savo pavadinimu. Departamento buveinės adresas: Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius.

4. Departamentas yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

II. DEPARTAMENTO UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

5. Svarbiausieji Departamento uždaviniai yra:

5.1. vykdyti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos nacionalinę politiką;

5.2. atlikti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos funkcijas.

6. Departamentas, vykdydamas jam pavestus uždavinius:

6.1. metodiškai vadovauja nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugai;

6.2. įgyvendina valstybinę kultūros vertybių, nesančių valstybinėse saugyklose, apsaugos politiką;

6.3. apskaito kilnojamąsias kultūros vertybes (išskyrus archyvinius dokumentus), nesančias valstybinėse saugyklose;

6.4. tvarko Kultūros vertybių registrą (toliau – Registras), kuriame registruojamos nekilnojamosios kultūros vertybės ir jų duomenys, taip pat įrašomos kilnojamosios kultūros vertybės, nesančios valstybinėse saugyklose;

6.5. pagal įstatymų nustatytus reikalavimus kaupia, tvarko ir saugo su Registru susijusius dokumentus;

6.6. rengia nekilnojamojo kultūros paveldo ir kilnojamųjų kultūros vertybių, nesančių valstybinėse saugyklose, apsaugą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;

6.7. naudoja nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos, paveldotvarkos, kontrolės ir kitoms paveldosaugos programoms skirtas valstybės biudžeto lėšas;

6.8. rengia nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos, paveldotvarkos, kontrolės ir kitas paveldosaugos programas, organizuoja jų vykdymą;

6.9. organizuoja ir koordinuoja nekilnojamojo kultūros paveldo inventorizavimą, išaiškinimą ir stebėseną;

6.10. inicijuoja ir organizuoja kultūros paveldo objektų skelbimą valstybės saugomais, teikia siūlymus savivaldybės paveldosaugos padaliniams inicijuoti kultūros paveldo objektų skelbimą saugomais savivaldybės;

6.11. sudaro su valdytojais valstybės saugomų kultūros paveldo objektų apsaugos sutartis;

6.12. teikia Valstybinei kultūros paveldo komisijai ir Kultūros ministerijai metines nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos, paveldotvarkos, kontrolės ir kitų paveldosaugos programų vykdymo ataskaitas;

6.13. informuoja Valstybinę kultūros paveldo komisiją ir Kultūros ministeriją apie užfiksuotus Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pažeidimus;

6.14. sudaro ir išduoda valstybės saugomų kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentus;

6.15. nagrinėja valdytojų skundus ir prašymus;

6.16. teikia Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui įregistruoti nekilnojamuosius daiktus, kurie yra kultūros paveldo objektai, tokių objektų sudedamąsias dalis ar teritorijas, su nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga susijusius juridinius faktus;

6.17. teikia Nekilnojamojo turto kadastro tvarkytojui įrašyti arba pakeisti kultūros paveldo objektų, kaip daiktinės teisės objektų, įteisinimo ir apribojimų naudotis nekilnojamoju turtu duomenis;

6.18. administruoja kultūros paveldo objektų tvarkybą;

6.19. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatytu terminu teikia išvadas, ar valdytojų, ketinančių vykdyti kultūros paveldo objektų tvarkybą, parengti projektiniai siūlymai atitinka paveldosaugos reikalavimus;

6.20. organizuoja teritorijų planavimo dokumentų, įgyvendinančių Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimus, rengimą;

6.21. tikrina, kaip vykdomas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas ir kiti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantys teisės aktai, ir kontroliuoja, ar nepažeidžiami šie teisės aktai;

6.22. kontroliuoja kultūros paveldo objektų tvarkybą ir priežiūrą;

6.23. nustato sužalotų nekilnojamųjų kultūros vertybių atkūrimo būdą ir nuostolių dydį;

6.24. organizuoja Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatytą fizinių ir juridinių asmenų atestavimą;

6.25. pagal savo kompetenciją atlieka ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo subjekto funkcijas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;

6.26. vykdydamas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą draustiniuose, rezervatuose ir valstybiniuose parkuose, kontroliuoja:

6.26.1. kaip laikomasi nustatyto apsaugos ir naudojimo režimo, kaip užtikrinama kultūros paveldo objektų apsauga ir tvarkyba, kaip įgyvendinamos tikslinės programos;

6.26.2. veiklą valstybiniuose draustiniuose, susijusią su draustinių nuostatuose ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytais paveldosaugos reikalavimais;

6.27. kontroliuoja kultūros paveldo objektuose atliekamų tvarkybos darbų projektų vykdymo eigą ir kokybę;

6.28. Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka organizuoja kultūros paveldo taikomuosius mokslinius ir kitus tyrimus, reikalingus kultūros paveldo objektų vertingųjų savybių atskleidimui;

6.29. išduoda leidimus ardomiesiems tyrimams;

6.30. kaupia, tvarko, sistemina, saugo ir skleidžia žinias apie nekilnojamąjį kultūros paveldą ir jo apsaugą;

6.31. organizuoja su kultūros paveldu supažindinančius ir jį garsinančius renginius;

6.32. leidžia kultūros paveldą ir jo apsaugą populiarinančius informacinius leidinius ir organizuoja paveldosaugos literatūros leidybą;

6.33. pagal savo kompetenciją nustatytą tvarka palaiko ryšius su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis; kultūros ministro pavedimu atstovauja Lietuvos Respublikai užsienio valstybėse ar tarptautinėse organizacijose bei renginiuose;

6.34. bendradarbiauja su savivaldybių paveldosaugos padaliniais;

6.35. bendradarbiauja su visuomenės informavimo priemonėmis rengiant radijo ir televizijos laidas ar rašinius apie kultūros paveldą ir jo apsaugą;

6.36. skatina kultūrinius renginius kultūros paveldo objektuose ir padeda valdytojams, kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims juos organizuoti;

6.37. išduoda leidimus išvežti kultūros vertybes ir antikvarinius daiktus į užsienį;

6.38. atlieka pavogtų ar neteisėtai iš Lietuvos Respublikos bei užsienio valstybių išvežtų kilnojamųjų kultūros vertybių paiešką ir grąžinimą;

6.39. išduoda į Registrą įrašytų kilnojamųjų kultūros vertybių pasus, parengia kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentus;

6.40. tikrina, kaip laikomasi kilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Registrą, apsaugos reglamento;

6.41. kontroliuoja, kaip laikomasi kilnojamųjų kultūros vertybių restauravimo ir konservavimo tvarkos. Už šios tvarkos pažeidimus surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, skiria administracines nuobaudas;

6.42. išduoda licencijas (leidimus) prekiauti antikvariniais daiktais;

6.43. kontroliuoja, kaip laikomasi prekybos antikvariniais daiktais taisyklių. Už šių taisyklių pažeidimus surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, skiria administracines nuobaudas;

6.44. kontroliuoja kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitą ir apsaugą muziejuose ir bibliotekose, už kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitos ir apsaugos taisyklių pažeidimus surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, skiria administracines nuobaudas;

6.45. kreipiasi į teismą dėl kilnojamųjų kultūros vertybių, įrašytų į Registrą, priverstinio išpirkimo, lėšų, įdėtų į jų restauravimą ir konservavimą, išieškojimo, taip pat dėl žalos, padarytos dėl netinkamo kultūros vertybių restauravimo ir konservavimo bei netinkamo saugojimo ir naudojimo, atlyginimo;

6.46. renka informaciją, apibūdinančią materialią kultūros paveldo išraišką, fiksuojančią dabartį ir praeitį, ją kaupia, tikslina ir sistemina; tvarko kultūros paveldo inventorių;

6.47. fonduose kaupia ir saugo dokumentus apie materialųjį kultūros paveldą;

6.48. organizuoja ir atlieka istorinius ir fizinius tyrimus, reikalingus vertingųjų savybių atskleidimui;

6.49. vykdo jo reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų ir įmonių steigėjo funkcijas;

6.50. įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka patikėjimo teise valdo, naudoja valstybės turtą ir juo disponuoja;

6.51. pagal savo kompetenciją derina kitų institucijų parengtų įstatymų bei kitų teisės aktų projektus;

6.52. atlieka kitas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo, Lietuvos Respublikos kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo bei kitų teisės aktų nustatytas ir Kultūros ministerijos pavestas funkcijas, vykdo kultūros ministro pavedimus.

III. DEPARTAMENTO TEISĖS

7. Departamentas, įgyvendindamas jam pavestus uždavinius, turi teisę:

7.1. priimti jam priskirtais klausimais norminius teisės aktus;

7.2. teikti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu pagrįstus apsaugos reikalavimus fiziniams ir juridiniams asmenims;

7.3. pareikalauti, kad būtų pašalinti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pažeidimai;

7.4. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, valdytojų, kitų fizinių ir juridinių asmenų informaciją apie kultūros paveldo objektus;

- 7.5. apžiūrėti, fiksuoti ir tirti nekilnojamąsias kultūros vertybes ir nekilnojamuosius daiktus, kurie gali turėti vertingųjų savybių;
- 7.6. sustabdyti darbus, jei išaiškėja, kad buvo pažeisti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimai ar kitais šio įstatymo numatytais atvejais;
- 7.7. apžiūrėti kultūros paveldo objektus ar vietas, fiksuoti kultūros paveldo objektų ar vietovių būklę ir sutartomis su kultūros paveldo objekto valdytojais sąlygomis atlikti tyrimus;
- 7.8. nagrinėti Departamento įgaliojimų sričiai priskirtas administracinių teisės pažeidimų bylas;
- 7.9. sudaryti Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybą, kitas laikinąsias ir nuolatines tarybas ar komisijas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos problemoms nagrinėti;
- 7.10. atstovauti pagal savo kompetenciją valstybės interesams teismuose ir teisėsaugos institucijose;
- 7.11. nustatyta tvarka teikti ieškinius teismams dėl visuomenei padarytos žalos atlyginimo ir nuostolių išieškojimo, kitus ieškinius, prašymus, skundus;
- 7.12. siūlyti juridiniams ir fiziniams asmenims, padariusiems žalą nekilnojamosioms kultūros vertybėms neteisėtais veiksmais saugomuose objektuose, jų teritorijose ar apsaugos zonose atkurti iki sužalojimo buvusią būklę ir atlyginti visuomenei patirtus nuostolius;
- 7.13. pasitelkti ministerijų, Vyriausybės įstaigų, apskričių viršininkų administracijų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų atstovus bei specialistus (suderinęs su jų vadovais) klausimams, susijusiems su nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga, taip pat piliečių ir kitų asmenų prašymams, pareiškimams ar skundams, nagrinėti;
- 7.14. pagal Departamento kompetenciją sudaryti komisijas ar darbo grupes teisės aktų projektams parengti;
- 7.15. įstatymų nustatyta tvarka sudaryti sutartis kultūros paveldo inventorizavimui, fundamentiniams moksliniams tyrimams ir paveldosaugos programoms vykdyti;
- 7.16. pagal sutartis, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, užsakyti nekilnojamojo kultūros paveldo apskaitos, populiarinimo darbus kitoms įstaigoms, įmonėms ar specialistams;
- 7.17. gauti paramą Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo nustatyta tvarka.

8. Departamentas turi ir kitas įstatymų bei kitų teisės aktų suteiktas teises.

IV. DEPARTAMENTO DARBO ORGANIZAVIMAS

- 9. Departamento struktūroje yra apskaitos, paveldotvarkos, kontrolės bei kiti skyriai, Vidaus audito tarnyba ir teritoriniai padaliniai.
- 10. Departamentui vadovauja direktorius, kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatyta tvarka priima pareigoms ir atleidžia iš jų kultūros ministras.
- 11. Departamento direktorius už Departamentui pavestų uždavinių vykdymą atskaitingas kultūros ministrui ir yra tiesiogiai jam pavaldus.
- 12. Departamento direktorius turi pavaduotoją. Direktoriaus pavaduotojas tiesiogiai atskaitingas direktoriui, kuris nustato jo kompetenciją ir veiklos sritį.
- 13. Departamento direktorius:
 - 13.1. sprendžia Departamento kompetencijai priskirtus klausimus ir yra tiesiogiai atsakingas už jo darbą;
 - 13.2. užtikrina įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, Respublikos Prezidento dekretų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų, Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko potvarkių, kultūros ministro įsakymų vykdymą;
 - 13.3. užtikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Ministro Pirmininko ir kultūros ministro pavedimų vykdymą;
 - 13.4. leidžia įsakymus, tikrina, kaip jie vykdomi;
 - 13.5. leidžia pagal Departamento kompetenciją norminius teisės aktus;

- 13.6. pasirašo sutartis, susitarimus, kitus dokumentus;
- 13.7. teikia nurodymus;
- 13.8. atstovauja Departamentui, be atskiro kultūros ministro įgaliojimo, Lietuvos Respublikoje ir užsienyje, teismuose bei teisėsaugos institucijose;
- 13.9. tvirtina Departamento struktūrą ir valstybės tarnautojų pareigybių sąrašą, neviršydamas darbo užmokesčiui nustatytų lėšų; taip pat valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymus;
- 13.10. tvirtina Departamento struktūrinių padalinių, Departamento reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų nuostatus;
- 13.11. nustato Departamento struktūrinių padalinių funkcijas;
- 13.12. tvirtina Departamento sudaromų tarybų ir komisijų nuostatus;
- 13.13. teisės aktų nustatyta tvarka skiria į pareigas ir atleidžia iš jų Departamento valstybės tarnautojus, reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų vadovus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina, skiria jiems nuobaudas;
- 13.14. užtikrina racionalų Departamentui skiriamų lėšų, valstybės turto naudojimą;
- 13.15. vykdo kitas kultūros ministro pavestas funkcijas.
- 14. Departamento direktoriaus nesant, direktoriaus pareigas laikinai eina kultūros ministro įsakymu paskirtas pavaduotojas, o jam nesant – kitas Departamento valstybės tarnautojas.
- 15. Prie Departamento veikia Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba ir Mokslinė archeologijos komisija, kurių nuostatus tvirtina Departamento direktorius, Kilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo ekspertų taryba, Restauravimo taryba ir Kultūros vertybių išvežimo ekspertų taryba, kurių nuostatus tvirtina kultūros ministras.

V. VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, PRIĖMIMAS Į PAREIGAS IR ATLEIDIMAS IŠ JŲ, DARBO UŽMOKESČIO JIEMS MOKĖJIMAS

- 16. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimo į pareigas ir atleidimo iš jų, darbo užmokesčio mokėjimo jiems tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, kiti įstatymai ir teisės aktai.

VI. DEPARTAMENTO LĖŠŲ ŠALTINIAI IR LĖŠŲ NAUDOJIMAS

- 17. Departamentas finansuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. Departamentui skirtos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos naudojamos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

VII. DEPARTAMENTO FINANSINĖS VEIKLOS KONTROLĖ

- 18. Departamento finansinę veiklą kontroliuoja Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, Vidaus audito tarnyba ir kitos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 19. Departamentas likviduojamas, reorganizuojamas ir pertvarkomas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [IV-127](#), 2006-03-28, Žin., 2006, Nr. 38-1363 (2006-04-06), i. k. 1062080ISAK00IV-127

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-246](#), 2005-06-14, Žin., 2005, Nr. 75-2738 (2005-06-16), i. k. 1052080ISAK00IV-246

Dėl Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. IV-116 "Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Įsakymas

Nr. [IV-127](#), 2006-03-28, Žin., 2006, Nr. 38-1363 (2006-04-06), i. k. 1062080ISAK00IV-127

Dėl Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos nuostatų pakeitimo